

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 99)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/328)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196/342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp; Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11739 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1337/1466

20.3.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.3.1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların nasıl korunacağını tespit etmektir.

Türk özel sektörünün dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi yoluyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi temel hedefi çerçevesinde, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılmış olan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları imzalama sürecindeki çalışmalar hızlandırılmış olup, bugüne kadar elli ülkeyle anılan anlaşma imzalanmış bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanmış olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şu şekilde özetlenebilir; Türkiye ve Rusya Federasyonu'nda uygulanan yabancı sermaye ve kambyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanınmasına imkân vermek, Türkiye ve Rusya Federasyonu'nda yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve her iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında ve iki Taraf arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

Rusya Federasyonu ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına dair bir anlaşmanın imzalanması SSCB'nin dağılmasının ardından gündeme gelmiştir. SSCB ile yürüttüğümüz ekonomik ve ticarî ilişkilerimiz çerçevesinde 14 Aralık 1990 tarihinde Ankara'da ilgili hükümetler arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması'na dair bir anlaşma imzalanmıştır. Ancak bu Anlaşmanın onaylanma işlemi SSCB'nin dağılması üzerine gerçekleştirilememiştir. Bunun üzerine Rusya Federasyonu ile eski SSCB'ni oluşturan diğer ülkelerle ayrı ayrı anlaşmalar imzalanması yolu gidilmiş ve bugüne kadar Rusya Federasyonu'nun dışında Azerbaycan, Belarus, Estonya, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Moldova, Özbekistan, Türkmenistan ve Ukrayna ile de benzeri nitelikte anlaşmalar imzalanmıştır.

Ülkemizde, Rusya Federasyonu menşeli sermayeye sahip 144 adet şirket faaliyet göstermekte olup; bu şirketlerin 136'sı hizmetler ve 8'i de imalat sanayi alanında faaliyet göstermektedir. 31 Ekim 1997 tarihi itibarıyla 211.7 Trilyon TL tutarında olan yabancı sermaye stoğu içinde Rus yatırımcılar tarafından ülkemize transfer edilen tutar 1 076 051 milyon TL düzeyindedir. Ülkemizden Rusya Federasyonu'na transfer edilen sermaye miktarı ise 86 021 milyon ABD Doları tutarındadır. Bu Anlaşmayla, Rusya Federasyonu menşeli sermayenin ülkemize daha büyük miktarlarda gelmesi beklenmekle birlikte, esasen artık yurt dışına açılmış bulunan Türk yatırımcılarının yapacakları yatırımlar için emniyetli bir ortamın temini öngörülmektedir.

Bu Anlaşma, Türk menşeli özel teşebbüse Rusya Federasyonu, Rusya Federasyonu menşeli özel teşebbüse Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Madde 1. - Bu Maddede, Anlaşma metni içinde sık kullanılan yatırımcı, yatırım, gelir, ülke ve Âkit Tarafın mevzuatı tanımları yapılmaktadır. Özellikle yatırım tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2. - Bu Maddeye göre, Taraflardan her biri, diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını kanunlarına uygun olarak yapmış olmak şartıyla, kabul ve teşvik etmeyi ve bunun yanında bu yatırımlar için elverişli koşullar yaratmayı taahhüt etmektedir.

Ayrıca, bu Maddede, En Ziyade Mülksadeye Mazhar Millet Prensibi düzenlenmekte, Taraflardan her biri diğer Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımlarına, üçüncü bir ülke vatandaşlarının ülkesindeki yatırımlarına uyguladığından daha az elverişli olmayacak biçimde muamelede bulunmayı taahhüt etmektedir. Bu Maddenin 2 nci paragrafında Âkit Taraflardan herbirinin diğer Taraf yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muame-

lede bulunacağını ve hiç bir şekilde bu yatırımların idaresine, işletilmesine, genişlemesine veya elden çıkarılmasına ayrımcı tedbirlerle engel olmayacağı belirtilmektedir.

Madde 3. – Bu Madde her bir Âkit Tarafın, diğer Âkit Tarafın yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamelede bulunacağını ve bu muamele- nin kendi yatırımcılarının veya üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına sağlanandan daha az elverişli olmayacağını belirtmektedir. Ancak bu Madde ile herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uluslararası anlaşmalarla sağlanan özel avantajlar, vergilendirme ile ilgili olarak yapılan karşılıklı düzenlemeler veya oluşturulan serbest ticaret bölgeleri, gümrük birlikleri, ekonomik birlikler ve Rusya Federasyonu ile daha önceden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni oluşturan devletler arasındaki ekonomik işbirliği anlaşmaları çerçevesinde tanınan ayrıcalıklar En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Ayrıca, bu Maddede, Âkit Taraflardan herbirinin diğer Taraf yatırımcılarının ülkesinde yaptığı yatırımları adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutacağını ve bu yatırımların tam korunma ve güvenliğe sahip olacağı belirtilmektedir.

Madde 4. – Bu Madde ile her bir Âkit Tarafın, diğer Âkit Taraf yatırımcıları olan gerçek kişilere ve bu diğer Âkit Tarafın şirketlerince istihdam edilecek anahtar personele, ilgili mevzuatı çerçevesinde ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerde bulunmak amacıyla ülkesine girmesine ve kalmasına izin vereceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 5. – Bu Madde ile her bir Tarafın kendi ülkesinde bulunan diğer Âkit Taraf yatırımcılarınınca yapılan yatırımları ilgilendiren veya etkileyen yasalarının aleni ve kolayca ulaştırılabilir olması hükümünü getirmektedir.

Madde 6. – Bu Madde, T.C. Anayasası'nda yer alan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu şartlar; kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla yapılması ve yürürlükteki mevzuat uyarınca eşitlik ilkesinin gözetilmesi ile yeterli ve etkin bir tazminat ödemesinin yapılmasıdır.

Madde 7. – Bu Madde; ev sahibi ülkede savaş, olağanüstü hal ve benzeri durumların ortaya çıkması halinde diğer Taraf yatırımcıları zarara uğramışsa, zarara uğrayan Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensiblerinin gözetilmesi hükümünü getirmektedir.

Madde 8. – Sermaye ve gelirlerin transferini düzenleyen bu Maddede, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin serbest bir konvertibl kur üzerinden ve gereksiz gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesi Taraflarca garanti edilmektedir. Transferlerin serbest bir konvertibl kur üzerinden yapılması hükümü kambiyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 9. – Bu Maddede, Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigorta şirketinin yatırımcının haklarına halefiyeti düzenlenmektedir.

Madde 10. – Bu Maddede, bir Taraf ile diğer Tarafın yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıkları tanımlanarak, çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, öncelikle uyuşmazlık karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, çözüme ulaşılamazsa; yerel yargı organlarına başvurma yolu açık tutulmak kaydıyla, yatırımcının tercihiyle göre uluslararası tahkim yoluna başvurma hakkı kullanılabilir. Uluslararası tahkim için şu merciler öngörülmüştür. Stockholm Ticaret Odası Tahkim Enstitüsü ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına (UNCITRAL) göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi. Rusya Federasyonu ile gerçekleştirilen bu Anlaşmada yer alan uluslararası tahkim mer-

cileri arasında genellikle bu tipteki diğer anlaşmalarda yer alan "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasında Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID) bulunmamaktadır. Bunun sebebi Rusya Federasyonu'nun anılan bu Merkeze üye olmamasıdır.

Madde 11. – Bu Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş, doğrudan ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmekle beraber tahkim mekanizması da tanımlanmıştır. Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların, bu maksatla oluşturulacak bir tahkim heyeti tarafından çözümlenmesi öngörülmektedir ki, bu heyetin iki üyesi her bir Âkit Tarafa seçilecek, Başkan ise üçüncü bir ülkenin vatandaşı olmak şartıyla heyetin iki üyesi tarafından belirlenecektir.

Madde 12. – Bu Madde ile Taraflar, Anlaşmanın yorumlanması veya uygulaması ile ilgili olan her türlü mesele hakkında istişarelerde bulunmayı kabul etmektedir.

Madde 13. – Bu Madde Anlaşmanın Âkit Taraflardan birinin yatırımcısı tarafından diğer Âkit Tarafın ülkesinde 1 Ocak 1987 tarihinden sonra yapılan yatırımlara uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 14. – Anlaşmanın yürürlüğe girmesi süreci ve yürürlük süresi bu maddede düzenlenmektedir. İşbu Anlaşmanın süresi, Rusya Federasyonu'nun talebi üzerine, diğer Anlaşmaların çoğunluğunda olduğu gibi on yıl değil onbeş yıl olarak belirlenmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 11328

Karar No. : 14

28.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 27.6.1999 tarihinde yaptığı 14 üneli Birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Hikmet Uluğbay, Maliye Bakanı Sümer Oral, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlıkları temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına yönelik anlaşmalar ile taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımının hızlandırılması, yatırımların teşvik edilmesi ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde korunması gibi hususlar düzenlenmektedir.

Ülkemiz, özel sektörünün yabancı ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojinin ülkemize çekilmesi gibi önlemlerle dünya ekonomisine entegre olma hedefini gütmektedir. Bu hedef doğrultusunda ülkemiz tarafından, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel görülen ülkelerle 1961 yılından bu yana yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin anlaşmalar imzalanmaktadır. SSCB ile de 14 Aralık 1990 tarihinde bir anlaşma imzalanmış, ancak

SSCB'nin dağılması nedeniyle bu anlaşma onaylanamamış ve eski SSCB'ni oluşturan devletlerle ayrı ayrı anlaşmalar imzalanması yoluna gidilmiştir. Bu çerçevede, Rusya Federasyonu ile 15 Aralık 1997 tarihinde Ankara'da Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin bir anlaşma imzalanmıştır.

Anlaşma ile; taraf ülkelerde uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık getirilmekte, yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muameleler belirlenmekte ve çıkabilecek ihtilafların çözüm yolları tespit edilmektedir. Bu Anlaşma Türk menşeli özel teşebbüsü Rusya Federasyonu'nda Rusya Federasyonu menşeli özel teşebbüslü Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvenceye kavuştururken ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın" onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Yapılan görüşmeler sonucunda, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiş ve tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>
Antalya	Gaziantep
Bu Raporun Sözcüsü	Sözcü
<i>Masum Türker</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
İstanbul	Kırıkkale
Kâtip	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Bartın	Afyon
Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Zeki Ergezen</i>
Afyon	Bitlis
Üye	Üye
<i>Recep Önal</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>
Bursa	Bursa
Üye	Üye
<i>Süleyman Coşkun</i>	<i>Hakkı Duran</i>
Burdur	Çankırı
Üye	Üye
<i>Mücahit Himoğlu</i>	<i>Ramazan Gül</i>
Erzurum	Isparta
Üye	Üye
<i>Celal Adan</i>	<i>Ali Coşkun</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Nesrin Nas</i>	<i>Hasan Metin</i>
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
<i>İlhami Yılmaz</i>	<i>Zeki Ünal</i>
Karabük	Karaman

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Melunet Ali Yavuz
Konya
Üye
Veysi Şahin
Mardin
Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Kemal Kabataş
Samsun

Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/328

22.7.1999

Karar No. : 73

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 22 Temmuz 1999 tarihli 10 uncu Birleşiminde Maliye Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcileri ile Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde, yabancı sermaye yatırımlarının nasıl korunacağını tespit etmek amacıyla hazırlanan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmrân İnan
Van
Sözcü
Mehmet Kaya
Kahramanmaraş
Üye
Müjdat Kayayerli
Afyon
Üye

Başkanvekili
B. Suat Çağlayan
İzmir
Kâtip
Mehmet Ali Bilici
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya
Üye

Teoman Özalp
Bursa
Üye
Mahmut Erdir
Eskişehir
Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Cevdet Akçalı
Kütahya
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep
Üye
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
Basri Coşkun
Malatya
Üye
Biröl Büyükoztürk
Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIK-
LI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UY-
GUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN
TASARISI**

MADDE 1. - 1-15 Aralık 1997 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIK-
LI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UY-
GUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN
TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Ko-
mişyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı V.

Y. Topçu

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Gılv. Bakanı V.

H. Özkan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Millî Savunma Bak. ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı V.

H. Uluğbay

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı V.

M.C. Ersümer

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dışişleri Bakanı V.

İ. Talay

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köyşleri Bakanı V.

R. K. Yücelen

Enerji ve Tabii Kayn. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti;

Bir Âkit Taraf yatırımcısının diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırımları için uygun koşullar yaratmak arzusuyla,

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunmasının, karşılıklı fayda sağlayan ticarî ve ekonomik aynı zamanda bilimsel ve teknik işbirliğinin gelişmesini teşvik edeceğini dikkate alarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

Madde I
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından :

1. Her bir Âkit Taraf açısından "yatırımcı" terimi :

a) o Âkit Taraf devletinin bir vatandaşı olan ve diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırım yapmaya, o Âkit Tarafın mevzuatına göre hakkı bulunan herhangi bir gerçek kişiyi,

b) o Âkit Tarafın mevzuatına göre diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırım yapmaya yetkili olması koşuluyla, Âkit Tarafın ülkesinde yürürlükte olan mevzuata göre teşekkül ettirilmiş veya kurulmuş herhangi bir tüzel kişiyi;

ifade eder.

2. "Yatırımlar" terimi Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesinde bu Âkit Tarafın mevzuatına uygun olarak yatırdığı her tür kıymeti ifade eder ve özellikle :

a) taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda bunlara bağlı mülkiyet hakları;

b) hisse senetleri, tahviller ve iş ortaklıkları veya şirketlere katılımın diğer şekilleri;

c) yatırımlar ile ilgili ekonomik değerler yaratmak amacıyla yatırılan para alacakları;

d) telif hakları, sınai mülkiyet hakları (patentler, ticarî markalar ve hizmet markaları, sınai örnekler ve modeller gibi) teknoloji ve "know-how"

e) özellikle doğal kaynakların aranması, geliştirilmesi, çıkarılması ve işletilmesiyle ilgili ticarî faaliyetleri kapsayacak biçimde ekonomik faaliyetleri düzenlemek için yasalar veya yasalara uygun olarak akdedilmiş bir sözleşme uyarınca sağlanan haklar.

Yatırımların yapıldığı Âkit Tarafın ülkesindeki mevzuata aykırılık teşkil etmemesi şartıyla yatırılan veya yeniden yatırılan kıymetlerin biçimindeki herhangi bir değişiklik bu Anlaşma bakımından yatırımların niteliğini değiştirmeyecektir.

3. "Gelirler" terimi, bu Maddenin 2 nci paragrafına uygun ve yatırımların bir sonucu olarak elde edilen gelirleri ifade eder ve özellikle kâr, temettümler, faizler, lisans ücretleri, teknik yardım ve hizmet ücretlerini de içerir.

4. "Ülke" terimi Türkiye Cumhuriyeti ülkesi veya Rusya Federasyonu ülkesini ifade edecek ve bu ülkelerin kararlarının yanında uluslararası hukuka uygun olarak belirlenmiş münhasır ekonomik bölgelerini ve kıta sahanlıklarını da içerecektir.

5. "Âkit Tarafın mevzuatı" terimi, her iki Âkit Taraf açısından Âkit Taraf devletinin mevzuatı anlamına gelecektir.

Madde II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesinde yatırımlar yapmalarını teşvik edecek ve onlar için uygun koşulları yaratacaktır. Her bir Âkit Taraf, herhangi bir üçüncü Devletin kabul edilen yatırımlarından daha az elverişli olmayan koşullarda ve yürürlükteki kendi mevzuatı çerçevesinde bu tür yatırımları kabul edecektir.

2. Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesinde yaptığı yatırımlar her zaman adil ve hakkaniyete uygun muameleyle tabi tutulacak ve tam koruma ve güvenliğe sahip olacaktır. Âkit Tarafların hiçbiri, hiç bir şekilde yatırımların idaresine, işletilmesine, bakımına, kullanımına, kazanımına, genişlemesine veya elden çıkarılmasına ayrımcı tedbirlerle engel olmayacaktır. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarıyla ilgili olarak yürürlüğe girebilecek zorunluluklara uyacaktır.

Madde III

Yatırımlara Yapılan Muamele

1. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele gösterecektir.

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafında bahsedilen muamele, kendi yatırımcılarının veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına sağlanandan daha az elverişli olmayacaktır.

3. Bu Maddenin 1 inci ve 2 nci paragrafının koşullarıyla bağlı olarak, her bir Âkit Taraf kendi mevzuatı çerçevesinde, diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılan yatırımlara, kendi yatırımcılarının yatırımlarına gösterdiğinden daha az elverişli bir muamele göstermeyecektir.

4. Bu Maddenin 2 nci paragrafına göre sağlanan en çok gözetilen millet muamelesi, Âkit Tarafın;

- Bir Serbest Ticaret Bölgesi, Gümrük Birliği veya Ekonomik Birliğe katılım ile bağlantılı,
- Rusya Federasyonu ile daha önceden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni oluşturan devletler arasındaki ekonomik işbirliği anlaşmalarından dolayı,
- Çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmaları veya vergilendirme konuları hakkındaki diğer düzenlemeler bazında,

sağladığı ve gelecekte sağlayacağı faydaları uygulanmayacaktır.

5. Bu Madde hükümleri yatırımlardan elde edilen gelirlere de uygulanacaktır.

Madde IV

Anahtar Personel

1. Bir Âkit Taraf, yabancıların girişini ve kalışını düzenleyen mevzuatı uyarınca, diğer Âkit Tarafın yatırımcıları olan gerçek kişilere ve bu diğer Âkit Tarafın şirketlerince istihdam edilen anahtar personele, yatırımlarla ilgili faaliyetlerde bulunmak amacıyla ülkesine girmesine ve kalmasına izin verecektir.

2. Bir Âkit Taraf, mevzuatı gereğince, kendi ülkesinde yatırım yapan diğer Âkit Taraf yatırımcılarının, tabiyetine bakılmaksızın kendi seçimleri olan anahtar personel konumundaki herhangi bir çalışanı istihdam etmesine; bu gibi bir çalışanın birinci Âkit Tarafın ülkesine girme, kalma ve orada çalışma iznini almış olması ve bu çalışanın yapacağı işin, bu gibi bir çalışanın iznindeki şartlara ve zaman kısıtlamalarına uygun olması şartıyla izin verecektir.

Madde V

Yasaların Şeffaflığı

Her bir Âkit Taraf, kendi ülkesinde diğer Âkit Taraf yatırımcılarınca yapılan yatırımları ilgilendiren veya etkileyen yasaların anlaşılmasını teşvik etmek niyetiyle, bu gibi yasaların aleni ve kolayca ulaşılabilir olmasını sağlayacaktır.

Madde VI

Kamulaştırma

1. Bir Âkit Taraf yatırımcısının diğer Âkit Tarafın ülkesinde yaptığı yatırımlar; kamu yararı çerçevesinde, mevzuata ve bu Anlaşmanın II'nci ve III'üncü maddelerinde belirtilen muamelenin genel ilkelerine uygun olarak, ayrıncı olmayacak biçimde, zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödemesi ile birlikte olmak kaydıyla yapılan haller dışında, kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya kamulaştırma ya da devletleştirme benzeri etkiler yaratan uygulamalara (bu tür uygulamalar bundan sonra kamulaştırma olarak anılacak) tabi tutulmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma kararının alındığı veya yakın kamulaştırmanın öğrenildiği zamanki gerçek değerine eşit olacaktır. Tazminat, gecikmeksizin ödeneceği gibi tamamen gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır. Gecikme halinde tazminat, ödeme tarihine kadar faiz içerecektir.

Madde VII

Zararların Tazmini

Yatırımların diğer Âkit Tarafın ülkesinde; savaş, iç karışıklıklar ya da benzeri olaylar nedeniyle zarara uğrayan her bir Âkit Tarafın yatırımcılarına, diğer Âkit Tarafça, sözkonusu zararların karşılanması bakımından, herhangi bir üçüncül ülkenin yatırımcılarına gösterilen muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele gösterilecektir.

Madde VIII

Transferler

1. Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına, vergi yükümlülüklerini yerine getirmeleri şartıyla yatırımlar ile bağlantılı olan ödemelerin ve özellikle :

- a) gelirler;
 - b) bir yatırımla ilgili bir kredi anlaşmasından doğan ana para ve faiz ödemeleri;
 - c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satılması veya tasfiye edilmesinden elde edilen mblağlar;
 - d) koşulları işbu Anlaşmanın VI'ncı Maddesinde belirlenen tazminatlar,
 - e) bir yatırıma ilişkin olarak diğer Âkit Tarafın ülkesinde yazılı çalışma iznine sahip bir Âkit Taraf vatandaşlarının elde ettiği ücret ve diğer gelirlerin;
- yurt dışına serbest transferine izin verecektir.

2. Transferler yatırımın yapıldığı Âkit Tarafın ülkesinde yürürlükte olan para mevzuatına uygun olarak transfer tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden serbest konvertibl para birimi ile gecikmeksizin yapılacaktır.

Madde IX

Halefiyet

Sigortalı bir yatırımcıya diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımı ile ilişkili olup, ticarî olmayan risklere karşı verilmiş bir garanti çerçevesinde ödeme yapan Âkit Taraflardan biri ya da yetkili temsilcisi; halefiyet gereği, adı geçen yatırımcının tüm haklarından, aynı kapsamda, yararlanır. Bu haklar, ikinci Âkit Tarafın mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

Madde X

Bir Âkit Taraf ile Diğer Âkit Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısı arasında Madde VI çerçevesinde ödenecek tazminatın miktar ve ödeme usulüne ya da Anlaşmanın VIII'inci maddesi kapsamında yapılacak transfer usulüne ilişkin olanlar da dahil olmak üzere yatırım etkinliklerine ilişkin uyuşmazlıklar yatırımcının, uyuşmazlığa taraf olan Âkit Tarafa ayrıntılı açıklamalarla birlikte gönderdiği yazılı bir bildiriye konu olacaktır. Uyuşmazlığın tarafları, bu uyuşmazlığa mümkün olduğunca dostça bir çözüm bulmak için çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık tetkik edilmesi için aşağıdaki mercilere sunulabilecektir.

- a) Yatırımın ülkesinde yapıldığı Âkit Tarafın yetkili mahkemesi ya da tahkim mahkemesi,
- b) Stockholm Ticaret Odası Tahkim Enstitüsü,
- c) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına (UNCITRAL) göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi.

3. Yetkili bir mahkemenin kararı ya da tahkim kararı uyuşmazlığın her iki tarafı açısından kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Âkit Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirmeyi taahhüt edecektir.

Madde XI

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Âkit Taraflar arasındaki işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanması ile ilgili her türlü uyuşmazlık doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

2. Uyuşmazlık, müzakerelerin başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle çözümlenemezse, herhangi bir Âkit Tarafın talebi üzerine tahkim mahkemesine sunulabilecektir.

3. Böyle bir tahkim mahkemesi her bir vaka için aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır. Her bir Âkit Taraf tahkim talebinin alınmasından itibaren iki ay içinde, mahkemenin bir üyesini tayin edecektir. Bu iki üye atanmalarından itibaren iki ay içerisinde, Âkit tarafların onayıyla atanacak üçüncü bir ülke vatandaşını tahkim mahkemesinin başkanı olarak seçeceklerdir.

4. Eğer bu maddenin 3 üncü paragrafında belirtilen süre içerisinde gerekli atamalar yapılamazsa; başka türlü bir düzenleme olmaması halinde, Âkit Tarafların her ikisi de Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'na bu atamaları yapması için başvurabilecektir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı Başkanı Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya herhangi bir şekilde anılan görevi yerine getirmekten alıkonursa; Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkan Yardımcısı gerekli atamaları yapması için davet edilecektir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkan Yardımcısı da Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya herhangi bir şekilde anılan görevi yerine getirmekten alıkonursa, Uluslararası Adalet Divanı'nın Âkit Taraflardan herhangi birinin vatandaşı olmayan bir sonraki kıdemli üyesi gerekli atamaları yapmak üzere davet edilecektir.

5. Tahkim Kurulu oy çokluğuyla karar alacaktır. Böyle kararlar her iki Âkit Taraf açısından kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Âkit Taraf mahkemede kendi üyesi ve tahkim sürecinde temsili ile ilgili masrafları, tahkim mahkemesi Başkanı'nın faaliyetleri ile ilgili masrafları üstlenecek ve kalan masraflar eşit parçalar halinde Âkit Taraflarca karşılanacaktır. Bununla birlikte, tahkim mah-

kemesi re'sen, masrafların daha yüksek bir oranının Âkit Taraflardan biri tarafından karşılanması karar verebilir ve bu karar her iki Âkit Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Kurul kendi usulünü bağımsız olarak belirleyecektir.

Madde XII

İştirakler

Âkit Taraflar, taraflardan birinin talebi üzerine, bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili her türlü mesele hakkında istişarelerde bulunacaklardır.

Madde XIII

Anlaşmanın Uygulanması

İşbu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin yatırımcısı tarafından diğer Âkit Tarafın ülkesinde 1 Ocak 1987 tarihinden sonra yapılan tüm yatırımlara uygulanacaktır.

Madde XIV

Yürürlüğe Girme ve Anlaşmanın Süresi

1. Her bir Âkit Taraf bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan dahili prosedürün tamamlandığını yazılı olarak diğer Âkit Tarafa bildirecektir. İşbu Anlaşma iki bildirimden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma onbeş yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır. Bu tarihten sonra işbu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafa Anlaşmanın yazılı fesih bildirimini ilettiği tarihten oniki ay sonrasına kadar yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşma Âkit Taraflar arasında karşılıklı yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Âkit Taraflardan herbirinin diğer Âkit Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını yazılı olarak bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın fesih tarihine kadar yapılan yatırımlar ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olmak üzere, bu Anlaşmanın diğer bütün maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir onbeş yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Ankara'da, 15 Aralık 1997 tarihinde Türkçe, İngilizce ve Rusça dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin kullanılan metin olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Rusya Federasyonu
Hükümeti Adına